

Nagyvárad Estilap

Regisztráció: Oradea Printul Carol
(Szállítói Dátum-átvitel) 8

Egyes szám ára 3 Lei

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Oradea Regale Ferdinand (Rákóczi-ut)

Mi van az angol béketervezetben

Anglia és Belgium külön tanácskoznak

— Az Estilap eredeti távirata —

Stanley Baldwin angol miniszterelnök múlt heti nyilatkozata amelyet az angol kormány nevében a Ruhr-kérdésről tett — noha épen nem jelent különösebb távolodást Franciaországtól, mégsem elégti ki a francia kormányköröket. Poincaré is a minap azt a kijelentést kockáztatta meg, hogy véleménye szerint

Anglia már nem védi többé a versaillesi szerződést.

A londoni Times tiltakozik Poincarénak ez ellen a kijelentése ellen és nem hiszi, hogy Poincarénak ne lenne több mondanivalója ebben a kérdésben. Mindenesetre, az

angol kormány munkában van és készíti a németekhez intézendő közös válaszjegyzék tervezetét.

Erről a tervezetről az Echo de Paris londoni tudósítója legpozitívabb formában a következőket jelenti:

1. Minden kikötés nélkül elfogadják a németek követeléseit, amiket Cun^o kancellár július 7-én röviden úgy formulázott, hogy Németország fizetőképességét nemzetközi vizsgálat útján állapítsák meg.

2. Bizonyos elvi fenntartással elfogadják azokat a garanciákat, amiket a berlini kormány a Rajna és Ruhr-vidék közvetlen ellenőrzésének pótlásául felajánlott.

3. A németek passzív ellenállását elítélik, megszüntetését azonban csak a francia-belga Ruhrpolitika nyílt megváltoztatása esetére kívánják.

A helyzet súlypontja, az Echo de Paris szerint, Brüsszelben nyugszik, ahol élénk diplomáciai tárgyalások folynak, különösen Anglia és Belgium között, mert

Anglia a belgák hozzájárulásának megnyerésével Franciaországot teljesen elszigetelni és engedékenységre készíteni igyekszik.

Londoni távirat szerint a Daily Telegraph Poincaré beszédét nem tartja végleges válassznak. Megállapítja, hogy a beszéd nem épen kecsesgató, mert

Poincaré felfogásában január óta említésre méltó változást felfedezni,

sem a passzív ellenállás, sem a

produktív zálogok, sem a németek teljesítő képességének megállapítására kiküldendő szakértői bizottság kérdésében nem lehet.

Az angol alsóház tegnapi ülésén Stanley Baldwin miniszterelnök Ramsay Macdonald munkáspárti képviselő kérdésére adott válaszában kijelentette, hogy

Németországnak adandó

választervezetet, amelyen most dolgoznak, nemcsak szövetségesek elé terjesztik, de közlik az amerikai kormányval is.

Több képviselő kérdésére a miniszterelnök hangsúlyozottan kijelentette, hogy a legutóbbi német jegyzék nemcsak a szövetségesekhez, de Németországhoz is szól.

Borzalmas szerencsétlenség Belgrádban

Egész városrész elpusztult. — A lakosság menekül.

Budapest, július 17. (Tud. cenz. táv.) Bergrádból jelentik, hogy vasárnap délután a szerb állami tölténygyárban borzalmas szerencsétlenség történt. Egy 150 kiló súlyú tengeri akna felrobbant és egy egész városnegyedet levegőbe röpített. Belgrádban óriási izgalom uralkodik, a lakosság az egész városrészből menekült. Ujabb robbanástól tartanak. Halálos áldozatok nem történtek, de a sebesültek száma sok százra rug.

Százmilliók vámcsalást lepleztek le Pesten

Letartóztatott vámtisztek és szállítók

— Tudósítónk távirata. —

A főkapitányságon napok óta nagyarányú vámcsalás ügyében nyomoznak, a vizsgálat azonban még mindeddig nem jutott olyan stádiumba, hogy a rendőrség a bűnügy minden részletét pontosan megállapíthatta volna. Az eddigi kihallgatások alapján azonban két vámtisztet és három szállítót tartóztattak le a rendőrségen, ezzel a vizsgálat azonban nem fejeződött be.

A rendőrséget hónapokkal ezelőtt figyelmeztették, hogy több százmillió korona értékű textiláru van forgalomban, amelyre behozatali engedélyt nem adtak és a szállítmányokat tranzitáruként kezelték, hogy ezáltal a magas vámdíjaktól megszabaduljanak.

A textiláruk kézbesítése hamis szállítólevelekkel történt, amelyekre az egyes számkirendeltségek bélyegzőjét ráhamisították. A szállítmányokat ezután tranzitáruként kezelték s anélkül azonban, hogy azokat továbbították volna, Budapestben egyes szállító helyiségekben lerakták. Ezek a szállító cégek Csipak József és Felber Géza vámtisztekkel voltak üzleti összeköttetésben, akik megfelelő honorárium

ellenében vállalkoztak arra, hogy minden hivatalos ellenőrzés és engedély nélkül szállítsák le Budapestre a textilárukat. A vámtisztekkel állandó üzleti viszonyban voltak. Kélin Gyula, „Prágai Nemzetközi Szállító”-cég budapesti alkalmazottja, Frank Géza és Ugró Zsuzsanna szállítók, akik jelentős összegekkel vesztegették meg a vámtiszteket.

Rémes pillanatok a vasuti sineken

Egy hajótestet a mozdony kerekei alatt

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Galacból jelentik, hogy tegnap éjjel vasuti szerencsétlenség történt a kikötővárosban. Egy vasuti mozdony halálra gázolt egy hajótestet. Gayril Ardeleanu kapitány, a Fleretor nevű hajó parancsnoka tragikus módon életét vesztette a vasuti sinek között.

Ardeleanu kapitány több barátjával együtt a kikötőből este a városba ment. Vigan töltötték az estét és éjjel két óra felé mindnyájan hazamentek. Ardeleanu kapitány a kikötőbe igyekezett hajójára. A kikötő közepén több vasuti sín pár húzó

A szállítók kihallgatásuk alkalmával tagadták, hogy a vámcsalásban részük lett volna. A vámtisztekkel való szembesítés után azonban beismertek mindent. Megnevezték azokat a textilereskedőket is, akiknek a behozatali engedély nélküli árukat eladták. A textilereskedőket tegnap hallgatták ki a rendőrségen és valamennyien azt hangoztatták, hogy a vásárlásnál jóhiszeműen jártak el és nem tudtak a csalásról.

A kereskedők közül eddig még egyet sem vettek őrizetbe. A vizsgálatot vezető rendőrtanácsos intézkedésére azonban a kihallgatott kereskedők raktáraiban a detektívek százmillió korona értékű textilárukat foglaltak le, amelyeket a letartóztatott szállítók megvesztegetéssel csempészték be az országba. A vámcsalás árán nyaira jellemző, hogy az eltitkolt és tranzitáruként kezelt textiláruk vámösszege meghaladja a 300 millió koronát.

MAI ZÜRICH NYITÁS:

BERLIN	— — — —	00024
NEWYORK	— — — —	57450
PÁRIS	— — — —	3350
MILANO	— — — —	2470
PRÁGA	— — — —	1720
BUDAPEST	— — — —	650
BUKAREST	— — — —	295
BÉCS	— — — —	00081

NAGYVÁRAD ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	—	75
MÁRKA	— — — —	10
OSZTRÁK KORONA	—	360
CSEH KORONA	—	593
FRANCIA FRANK	—	1160
SVÁJCI FRANK	—	3420
DOLLÁR	— — — —	198
LIRA	— — — —	860
FONT STERLING	—	910

dik; a kapitány, hogy rövidebbre szabja útját, ezeken át akart a hajóhoz jutni. A sötétben azonban nem jól látta hová lép és egyszerre a lába egy váltó közepén két sín közé szorult. Hiába próbálta onnan kiszabadítani nem sikerült. Már kezdte lehuzni csizmáját, de ebben a pillanatban a sín, a kapitány közvetlen közelében egy tolató mozdony tűnt fel. A szerencsétlen kapitány kétségbeesetten kiáltozni kezdett, a zsebkendőjét lengette a mozdony felé: hiába, a mozdonyvezető, a gép zajától nem hallotta a kapitány vész

kiáltásait. Néhány pillanat telt el és a gép keresztülgázolt a szerencsétlen emberen, aki halálra rémülten látta, miként közeledik feléje a halál. Végső kétségbeesésében a testével oldalra bukott, hogy mentse, amit még lehet. De a sinék közé került lábánál fogva a robogó mozdony visszarántotta és rémületesen végzett. Mindkét lábát többől vágták le a kerekek. Az egyik karját csuklónál a másikat könyöknél ronsolta szét a mozdony. A holttestét félóra múltán találta meg egy váltóőr. Az ügyesség megindította az vizsgálatot.

HIREK

Letartóztatott hercegnő

Budapest, július 17. (Tud. cen. táv.) Münchenből jelentik, hogy Hohenlohe-Lohengrin hercegnőt, akit Ehrhardt kapitány megsejtesztésével gyanúsítanak, a főügyesség parancsára letartóztatták és Lipcsébe szállították.

Revolveres affér a pesti tőzsdén

— Budapesti tudósítónk távirata —

A budapesti tőzsdén izgalmas incidens történt. Halász és Gábor tőzsedebizományosok össze szólalkoztak. Halász a heves vita közben revolvért rántott és ellenfelére célzott vele. A körülállók Halászt vetették magukat és a revolvért kicsavarták kezéből.

Ma délután kezdődik az erdélyi orthodox zsidók gyűlése

Ma délután 5 órakor kezdik meg tanácskozásukat az erdélyi orthodox zsidó hitközségek delegátusai a váradai hitközség tanácsstermében. A tanácskozások célja nem más, mint keresni a módot arra, hogy a közoktatásügyi kormányt a zsidó vallás ellen irányuló rendeletek visszavonására bírják. Tudvalevő, hogy Anghelcsu közoktatásügyi miniszter egyik legutóbbi rendeletével kötelezi a zsidó tanulókat, hogy szombaton írjanak és rajzoljanak; egy másik rendeletével tiltotta, hogy zsidó iskolákban vasárnap tanítsanak. De van még néhány rendelet, amely a zsidóság közoktatás ügyét fojtogatja. Ezek ellen akar tiltakozni ma az erdélyi zsidóság váradai gyűlése.

A délelőtti folyamán számos hitközség delegátusa érkezett ide. Így megjöttek a marosvásárhelyi, mármaroszi, marostordai, halmi, szászrégeni, szatmári és brassói orthodox hitközségek delegátusai. Délutánig több, mint száz kiküldött érkezését várják.

A tanácskozáson Ullmann Mór fog elnökölni; a napirend előadója Freund Lajos lesz.

* Ausztriában forgalomba kerül az új ércpénz. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány a téli elején fogja kibocsájtani. Kibocsájtásra kerülnek 50, 100, 500, 1000 és 5000 koronás érmek.

Francia vélemény magyar-cseh gazdasági megegyezésről

— Az Estilap eredeti távirata —

A *Le Figaro* prágai hivatalos jelentést közöl arról, hogy Magyarország a pénzügyi tárgyalások kedvezően végződtek. A lap megjegyzi, hogy Magyaror-

szág ezzel megtette az első lépést a gazdasági összeköttetések útjában álló akadályok elhárítására.

* A polgármester szabadságon Dr Bucico Koriolán polgármester holnap kezd meg három hétre terjedő szabadságát. Távolléte alatt dr Vostinár János főjegyző helyettesíti.

* A köztisztasági üzem igazgatósága ma délután öt órakor tartja ülését.

* A rendőrség és az ujságok. A minap szóváltottuk. érthető megütközéssel, hogy a rendőrség szigorú intézkedéssel egész hirtelenül, minden előzmény nélkül megtiltotta a lapok világhírosias hangu utcai árusítását. Megírtuk, hogy az intézkedés Dancu kapitánytól származik. Arról is beszámoltunk azután, hogy Cafana prefektus, amint a sérelmes intézkedésről értesítettük, haladéktalanul hatályon kívül helyezte a sajtószabadságot korlátozó érthetetlen tilalmat. Ma azután azt az információt szereztük, hogy a rendelkezést Dancu kapitány dr Bucico polgármester átirata értelmében adta ki és pedig csupán arra vonatkozólag, hogy a lapok árusítása a csendet zavaró módon este nyolc órától tizenkettőig korlátozassék. Ezt készséggel állapítjuk meg azért is, hogy Dancu kapitány szerepét helyes megvilágításba helyezzük:

* Jean Prostean hangversenye Jean Prostean a kiváló tehetségű hegedűművész tekintettel a rendkívüli érdeklődésre szombaton este megismétli hangversenyét a Kereskedelmi Csarnokban. Jegyeket a Hegedűs hírlapiroda árusít.

* Husiparosok gyűlése. Felhívjuk az ipartestület kötelekésbe tartozó összes hentes, mészáros, borju és juhvágó iparosokat, hogy f. hó 17-én, azaz kedden d. u. 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara nagytermében gyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tekintettel a fontos tárgysorozatra pontos időben és minél nagyobb számban való megjelenésre számít az elnökség.

* Halálozás. Egyed Ferenc 60 éves korában f. hó 16-án elhunyt, temetése f. hó 18-án d. u. 2 órakor lesz a Hodossy Miklóset utca 16. számú gyászháztól megtartva. Germán Károly utóda Kegyelet keresztény temetkezési intézet Sas pasage.

* Nac—Egyetértés bajnoki mérkőzés szerdán fél 7 órakor kezdődik.

* Elveszett egy gobelin kép a Zárda-utcai templomudvarban. Egy hivatalnok leány heteket fáradozott készítésénél és így nem csak az anyagot kell megfizetnie, de a munkában is nagy károsodás érte. Becsületes megtaláló kézimunka jutalomban részesül. Cim: Kirsch, templomudvar. Zárda-utca.

* Pályázat. A nagyváradi izr. hitközség fiúárvaházában a gondnoki állás betegség miatt megüresedett. Az állás azonnal betöltendő, miért is az elnökség ezúton felhívást bocsájt ki az állás betöltésére. Pályázhatnak első sorban tanítópárok, kik vállalkoznak a gyermekek gondos nevelésére, a háztartás vezetésére. Pályázhatnak továbbá önálló nők is. A pályázatokhoz csatolandók a családi állapotra, illetve közlendők a korra vonatkozó okmányok az előbbi foglalkozásra vonatkozó adatok, esetleg bizonyítványok. A javadalmazás megegyezés szerint. Az írásbeli pályázatok f. hó 24-ig dr Bárdos Imre árvaházi igazgatóhoz (Str. Regele Ferdinánd 14. sz. a.) adandók be, ahol a feltételek a hivatalos órák alatt meg tudhatók. Nagyvárad, 1923. július 18. Az árvaház elnöksége.

* Elveszett pénz. Egy vidéki többgyerekes családanya hét-főn délelőtt a Kossuth-utcától a Zöldfa-utca végéig elvesztett egy papírzacskóban mintegy ötezer leit, amit igen nehezen szerzett össze. Kéri a becsületes megtalálót, hogy azt Berger Simon és Társa Kossuth-utcai üzletében 1000 lei megtartása mellett adja át.

* Nem ragyog a csillag szében... Anyos Laci új nótája, az összes új és régi operettek, dalok, táncok, kuplék, operák, hegedű, cselló művek, iskolák minden hangszerre stb. Minden kotta megvan a Hegedűs hírlapiroda zenemű osztályában.

x Fürdő dresszek Darvasnál.

* Látványos filmszkeccs a Dorian-filmszínházban. Rendkívüli szellemességgel és pazar ötletességgel megrendezett filmszkeccs kerül ma először színre a Dorian-filmszínházban. A legutóbbi években csak nagyon ritkán volt alkalmunk szkeccsekben gyönyörködni, így annál kellemesebben fog hatni ez a darab, amely ügyesen használja ki a film és a színpadi technika előnyeit. Két kiváló művészember, Biró Géza és Kolozsi Ilus szerepelnek a kitűnő darabban, melyben a filmképen kívül három felvonásos ének és tánc van.

x Darvas harisnyái a legjobbak.

* Mosdáshoz, fürdéshez, minden jóízű ember Brázay kölnivízét használ, mert pompás decens illata folytán rendkívül népszerű, éppen ezért mindenütt kapható.

* Gránária Árurakták r. t. Beáraztatott árukra lombard kölcsönt folyósít.

Olcsó trafik

már nincs

helyette Benedeknél

8 leiert 10 deka

Kandia töltött epret

vegyünk és jóízűen együnk.

Magyar birkózók Svédországban

— Budapesti tudósítónk távirata —

A göteborgi olimpiász lezajlása után a magyar birkózók Malmben versenyeztek Svédország és Dánia világhírű birkózóival. A magyar birkózók, nem lévén formában, egyetlen győzelmet sem tudtak elérni. Pehelysúlyban Radvány második lett, könnyűsúlyban Keresztes, középsúlyban Endrédy, nagy középsúlyban Vargha második; nehézsúlyban Szélky harmadik lett. Ezen a versenyen még erősebb birkózógarda indult, mint Göteborgban. A versenybírók hihetetlen elfogultságot tanúsítottak.

x 150 lei egy Linon kalap fehér és színes csak a Ritában Te-leki-utca 24.

* A Félix-fürdő melletti Bihar vendéglőben naponta Horváth Jancsi zenekara játszik. Olcsó konyha, kitűnő magyarádi borok. Pontos kiszolgálás.

* Az Apolló-mozinak és az Atlantic nyári mozinak ma, kedden szenzációs bemutatója lesz. Ma kerül először előadásra a világhírű filmdiva, Fern Andra legparádésabb filmszerepe, az Élet és szerelem hullámai 6 felvonásos főúri dráma. Rendkívül kedves és megkapó történet az Élet és szerelem hullámai című film, melyben szenzációs képek keretében számtalan jelenetben érvényesül a világhírű Fern Andra ritka tüneményes tehetsége. Előadás az Apollóban 5, 7 és 9, az Atlanticban 9 órakor kezdődik.

* Kína a tojás eldorádója. A nagy világ eddig csak úgy ismerete Kínát, mint a tea és a rizs hazáját, de csak a beavatottak tudnak arról, hogy Kína valóságos Eldorádója a tojásnak, amelyet seholsem termelnek olyan óriási mennyiségben, mint a „mennyei birodalomban”. Ez különben természetes is, mert Kínában a baromfitenyésztés a legelterjedtebb ága a mezőgazdaságnak. Kína 400 millió lakosa közül alig van olyan, aki ne tenyésztene tyúgot, kacsát, libát vagy galambot. A kínai tojástukok számát 350 millióra becsülik és miután egy kínai tyúk átlag 75 tojást tojik, az évi tojásprodukción 26—27 milliárd közt váltakozik. Ha ezeket a tojásokat egymásmellette raknák, akkor ezzel a tojástáncal tizenháromszor lehetne körülfogni a Földet. Természetes, hogy Kínának óriási a tojáskivitele és ebben a tekintetben elsőrangú a berendezése, mert a tojást háromféle formában viszik ki: mint friss tojást, mint szárított tojásgárgáját és mint szárított fehérjét. A friss tojást főleg Hongkongba és Japánba, a szárított termékeket pedig Angliába, Spanyolországba és Amerikába viszik. A kínaiak az aprójszámot leginkább hámozott rizzsel, buzával és rizskorpával etetik.

* Négy nótaszerző 8 új dala. Anyos Laci, Erőss Béla, Sas Náci és Várady Aladár új magyar nótái most jelentek meg. Minden nótakedvelőnek meg kell venni. Kapható a Hegedűs hírlapiroda zenemű osztályában.

Érdekes ásatások Debrecen határában

Régi templomok romjai

— Budapesti tudósítónk távirata —

Debrecen város 160.000 kataszteri hold pusztai határa számos eltűnt község határán terül el. Ezek a községek a török világban pusztultak el. Nagy részüknek nevét csak az emlékek és a nép szájhagyományai őrzik. Debrecen város muzeumának és levéltárának tisztviselői elhatározták, hogy felkutatják az elpusztult falvakat, a város óriási határát.

Kutatásuk eddig szép eredménnyel járt. Az erdőségi részen megtalálták Szalók, Sámson, Ujlak és Haláp község helyét és megállapították a templomdombokat. Az alföldi tanyák közt Szepes, Ebes és Köteles községek templomait sikerült felkutatni. Szántás és ásatás folytán tömördek vékony, széles tégladarabokat és a templomok kriptájában eltemetett emberek csontjait sikerül feltalálni. A téglák világos bizonyítékai annak, hogy e templomok az Árpád-korban épültek és az 1593–95. évi török-tatárduláshoz estek áldozatul. A kutatók tovább folytatják munkájukat. A templomhelyeket a városi muzeum rendszeresen meg fogja ásni.

HOL A FELÖLTŐ?

Minap történt, a csúf emlékü esős nyári napokban. Egy kollégánk vendége volt, falusi cimbor, akit ebéd után elvitt a kávéházba. Leültek az asztalhoz, a pincér hozta a feketét és a vidéki jó barát tartotta szótval az újságíró. A kolléga — úgy látszott — oda se figyelt a beszédekre, szemét állandóan a ruhafogásra szögezte, ahova felöltőjüket akasztották.

— Mit bámulsz folyton egy helyre? — kérdezte tőle a vendége.

— A ruhafogást tartom szememmel. Sok itt a kabátolvaj, vizgázni kell, hogy el ne lopják a kabátomat.

— Ugyan ne törődj vele. — hangzott a válasz — nem olyan veszedelmes a dolog. Látnod, én nem is ügyelek a magaméra.

— El is vitték a felöltődet az előbb, — szólt mosolyogva a kártyás — láttam jól a tolvajt... — de a szemét még most sem vette le a saját übercigerjéről.

Érdekes névváltoztatások

A Monitorul Oficial július 6-iki számának 3765. oldalán közli ezeket a sorokat:

Stefan Govaci ur targovistei lakos kérelmet intézett a miniszteriumhoz, hogy „Covaci” családnevét „Covlescu”-ra változtathassa, hogy Stefan Covlescunak neveztesse. A miniszterium közhírré teszi ezt a névtörvény 9. szakasza értelmében, azoknak tudomására, akik az említett törvény cikk II. szakasza értelmében kifogást akarnak ellene emelni.

Ez az egyik. Ugyátszik itt Kovácsi István nevű polgártársról van szó. A hivatalos lap következő 3766. oldalán pedig hasonló szöveggel közli, hogy Nicolae Kohn bukaresti lakos a családnevét Kovaci-ra akarja változtatni. Ez a név pedig nyilván Kovácsnak olvasandó, ami

azért is különösen érdekes, mert bizonyára első eset, hogy román állampolgár a román kormánytól nevének megmagyarosítását kéri. Valószínű, hogy Kohn Miklós még a magyar impérium idején a magyar kormányhoz fo-

lyamodott, s minthogy az események folytán a kérvényét nem intézhették el, a közéletben pedig ugylátszik már a magyar néven szerepel, a bukaresti kormányhoz volt kénytelen fordulni.

A kaliforniai vendég

Boldoggá tette egész biharmegyei rokonságát

A biharmegyei Tasnádnak két hét óta érdekes vendége van. Egy amerikai milliomos előkelő gesztusaitól szédül az egész vidék s nincsen nap, hogy újabb és újabb rokon ne keresné fel a kaliforniai Krözust. A kitűnő idegen mister A. Grinfield los-angelosi automobil gyáros, aki huszonhárom esztendő előtt a kevésbé imponáló Grünfeld Adolf néven vándorolt az Újvilágba. Az élete igazi amerikai karrier: szorgalom és szerencse. Ma három-négyszázezer dollár a havi jövedelme...

A közismert futótűz nem terjed oly gyorsan, mint annak a hire futott szerte, hogy a derék Grinfield ur kikötött Tasnádon. Vele jött a felesége is, meg a két lánya is. Mindakettőnek egy többször fuzionált és legalább két ízben alaptőkét emelt bank vagyona a hozománya. Külön értékelkedés, hogy még szépek és fiatalok is. Az amerikai család egy hónapra érkezett látogatóba. A tasnádi Royal-szállodában bérelt két szobát, amelyeket beköltözéskor saját költségén kipingáltatott és frissen beburorozott. Ugyátszik nem volt megelégedve az apartemennel. Pedig a Royalnak nincs párja Tasnádon. Hogy úgy mondjuk, egyedül áll a piacon... Grinfield ur röviddel megérkezése után munkához látott. Mindezekelőtt idős édesanyját helyezte fejedelmi jólétbe. Aztán a rokonságra került a sor. Minden nap friss csekket vitt a Kandel igazgató bankjába s nagy gyorsan egész hitközséget kiruházott. Több mint egy millió lelt osztogatott már szét és még mindig újabb és újabb unokarokonok érkeznek. A meleg szívu amerikai nem is igen kutatja a vérségi kötelékeket. Boldog, hogy segíthet. Negyvenötvenezer lei kell naponta, hogy csak az apróbb adakozásait lebonyolíthassa. A tényleg közeli hozzátartozóinak aztán házat és földet is vesz. Szenvedélyesen ügyel arra, hogy mindenekelőtt jól kiöltöztesse a rokonságot. A tasnádi boltosok egész készletét felemésztették már Grinfield ur rokonszenves gesztusai. Posztóban, kötött-szövött és rövidárukban évek óta nem volt ilyen hausse Tasnádon.

— Egy szerencse van a sorstól ez Grinfield ur! De azért saját magáról sem feledkezik meg az amerikai vendég. Ahol lát egy értékes perzsaszőnyeget, szó nélkül megveszi. Amint egy kis szállítmányra való összegyűlik, küldi Havreba, a francia kikötőbe, ahonnan e hó végén indul vissza Amerikába a Majestic fedélzetén. De nem veti meg az ékszereket sem. Ép most vásárolta meg közel négyszázezer lejért a községi orvos ur nejének briliáns collierjét, amelyet ő nagysága ugyis-

csak hosszunapkor ragyogtatott. Szerdaig marad Tasnádon az amerikai milliomos és onnan egy hétre még Beregszászra megy. Emitt a saját rokonságával már végzett, ott még a felesége rokonait akarja boldoggá tenni.

Tegnap Grinfield ur bejött Nagyváradra. Feltűnően elegáns jó megjelenésű negyvenöt év körüli ur. Nyers selyem ruhát és fehér antilop cipőt viselt. Szinte természetes, hogy egy amerikai nak már az uton akad egy-két kalandja. Az autó sofförjét arra kérte, hogy ő vezesse a gépkocsit.

— Nem lehet azt uram amerikai kocsi ez!

— Hát mibe kerül ez az autó?

— Százötvenezer lei!

— No itt az ára.

— Nem adom el. Ha maga ilyen könnyen fizetni akar, akkor biztosan többet és — és a világért sem engedte a kormánykerékhez az amerikai automobilgyárost.

Az uton, ahol megálltak, mindenkivel szóbaereszkedett. A véletlen összehozta Érmihályfalván egy iparos emberrel. Az illető Amerikába készül, s hogy

hogy nem a jegye ugyanarra a hajóra szól, amelyen Grinfield ur fog hazatérni.

— Nézze barátom — mondta neki — maga ezzel a névjegygyel, amit itt átadok, fel fog engem keresni az első osztályon és mindennap elfogyasztja a tábel d'hotenál reám eső részt, mert én az egész uton csak kávét eszem.

Grinfield ur ugyanis épugy ragaszkodik őseinek az étkezés körüli rituális elveihez, mintahogy családja körében kizárólag magyarul folyik a diskurzus. Amerikában született gyermekeinek magyar az anyanyelve...

Idebenn Váradon tetszett neki az élet. A Royalban meguzsonázott s igazi amerikai szimulacrum itt mindjárt megtudta a dolglár árfolyamát s aztán néhány ezer effektívvel bement az Angol-Osztárkba. Szigeti és Frisch direktorok, a tőlük megszokott rokonszenvenvel siettek elébe. A kurzushan hamarosan megéveztek, s a jó néhány százezer lejével Grinfield ur kitönte a zsebeit. Szükség lesz rá a beregszászi rokonok közt Bucsuzásakor Szigeti igazgató nem állhatta meg, hogy egy kis külpolitikai megjegyzést ne kockáztasson:

— Az a mi bajunk, hogy maguk amerikaiak tönkreteszik Európát a háborús adósságok követelésével.

Grinfield ur elmerengett egy kicsit, aztán mosolyogva mondta:

— Tudja mit direktor ur — a magáét elengedjük... (k. b.)

Uj, szenzációs részletek Ferenc Ferdinánd meggyilkolásáról

— Az Estilap külön tudósítása —

Az európai diplomácia érdekes eseménye most Sztanoje Sztanojevics szerb történetíró könyve, amely a világháború kitörésének hátterével foglalkozik. Egyik fejezet új szempontokból világít rá Ferenc Ferdinánd meggyilkolására, másik fejezet a híres ultimátummal kapcsolatban a válságos órákról szól, amikor Európa sorsa eldőlt. A szerb történetíró természetesen szerb megvilágításban, szerb felfogásban állítja be a dolgokat, de mindenképp érdekesen ahhoz, hogy ismertetessük a szenzációs könyv egyes részleteit.

A történetíró abból a szempontból indul ki, hogy az osztrák-magyar monarchia a huszadik század óta igen nehéz helyzetben volt. A nemzeti gondolat egyre szélesebb és szélesebb rétegeket ragadott magával a Habsburg-birodalom népeiből. Érezhető volt ez a mozgalom a monarchia minden egyes részében, legerősebben és legveszélyesebben azonban a szerbek és horvátok között.

A szerb történetíró azt állítja, hogy a bukaresti béketárgyalások óta a monarchiának elhatározott szándéka volt Szerbia megtámadása. A bukaresti béke idejétől kezdve, az ultimátum átnyújtásáig Szerbiának, a monarchia államférfiai meg voltak győződve arról, hogy Szerbia megsemmisítése feltétele a monarchia fennállásának. A monarchia nyilvánvalóan abban az állapotban volt, amely megelőzi a hanyatlást. Egyetlen eszköz volt csak a veszély elhárítása: Szerbia megsemmisítése.

Ez a terv — a szerb történetíró szerint — egyébként is megegyezik a monarchia érdekeivel. Kedvezett a tervnek például az általános európai helyzet. Minden jel arra mutatott, hogy a közeljövőben konfliktus tör ki a nagyhatalmak között.

Nem volt kétséges egy pillanatra sem, hogy Szerbia a Habsburg-monarchia ellenségei között foglal majd helyet.

Arról volt csak szó, hogy megfelelő indítókot találjanak egy ily akció megindítására. Az okoknak ez a keresése nem volt könnyű már csak azért sem, mert Szerbia a maga részéről nem akart okot adni konfliktusra, a maga részéről nem akart kesztyűt dobni a monarchiának.

Ferenc Ferdinánd meggyilkolása

A magyar-osztrák államférfiak számára végül kedvező alkalom kínálkozott, amikor Ferenc Ferdinándot meggyilkolták. A szerb történetíró szerint a magyar-osztrák vizsgálóbizottságok által lefolytatott vizsgálatok azt bizonyítják, hogy Szerbia hivatalos képviselőinek a merényletnek semmi közük nem volt, sőt a bécsi szerb követ néhány nappal a merénylet előtt arra figyelmeztette az osztrák-magyar kormányt, hogy a szerb kormány olyan adatok birtokában van, amelyek azt sejtetik, hogy Szerajevóban készülnek valamire a trónörökös ellen. A szerb történetíró hangsúlyozza, hogy a hivatalos Szerbiának a merényletben semmi része nem volt.

A vizsgálat azonban egyéb, kedvezőeknek látszó eredményekkel járt. Ha a merénylők osztrák-magyar alattvalók

voltak is, mégis szerbek voltak és kapcsolataik bizonyos szerbiai tisztekkel nem volt letagadható. Egyébként is ez a helyzet, amelyet a trónörökös meggyilkolása teremtett, fölötté kedvezőnek mutatkozott a monarchia számára, kényelmetlennek Szerbia számára. Fel lehetett tételezni azt, hogy sem Oroszország, sem Anglia, amelyek Szerbia védelmezői voltak, nem fognak energikusan fellépni Szerbia javára, hogyha ez ország ellen büntető rendszabályokat léptetnek életbe az uralkodóház egy tagjának meggyilkolása miatt.

Élénk emlékeztetés volt még mindenkinek az a tény, hogy Anglia Sándor

király meggyilkolása miatt megszakította Szerbiával a diplomáciai kapcsolatokat. Oroszországról pedig mindenki tudta, hogy mily érzékeny dinasztikus kérdésekben. Ennek következtében az osztrák-magyar államférfiak a szerb történetíró szerint a trónörökös meggyilkolásában kedvező alkalmat láttak arra, hogy hozzáfogjanak Szerbia megsemmisítéséhez, vagy megalázásához. Arra is számíthattak, hogy egy ily motivumból származott háborút a monarchia közvéleménye helyeselni fog.

Ez utóbbi számításban nem is csalókoztak. Csalódtak azonban Oroszország és Anglia magatartásában.

A féltékeny márkiné merénylete

Izgalmas szerelmi regény az olasz arisztokraták világában

— Római tudósítás —

Az ankonai esküdtbírószág a napokban fog hozzá annak a drámának a szétbogarozásához, amely három esztendő óta tartja izgalomban Olaszország arisztokratáit és diplomataköreit.

1920. év elején Mária Cioci, egy feltűnően szép olasz leány, Pekingbe érkezett. Mária Cioci — aki igen jó családból származott — egyenesen az olasz követségre ment, ahol Alfréd Pitri kapitányt, követségi tanácsost, kereste. Nagyon megörültek egymásnak. A százados nyomban intézkedett, hogy barátnője a Wagons-Lits-szállóban kapjon lakást, ahol gyakran felkereste. Junius 9-én megdöbbentő eset történt. Mária Cioci ájultan hevert szobájának ajtaja előtt, a fejéből ömlött a vér és két kéz csuklóján az erek föl voltak vágva. Esméletlen állapotban szállították be az amerikaiak kórházába.

— Alighanem vége van, tulságosan sok vért vesztett, mondták az orvosok Alfréd Pitrinek, aki a leány hogyléte iránt kérdészködött. Ezt hallva a százados, hazament lakására és szolgálati övével agyonlőtte magát.

Ez a dráma érthető megdöbbenést keltett az olasz követségben s általában az európai diplomata körében. Ez a megdöbbenés még csak fokozódott, amikor híre ment, hogy Mária Cioci börtönben lett és rettenetes vádat emelt az olasz követ felesége ellen.

Mária magához hívatta a főorvost s így szólott hozzá:

— Főorvos ur én beszélni fogok... Nem igaz az, hogy én öngyilkosságot követtem volna el... engem meg akartak gyilkolni!

A főorvos csillapítani kezdte, azt hitte, hogy a leány félrebeszél. Mária azonban így szólt:

— Téved, főorvos ur, én nemzél vagyok. A tisztá igazságot mondom akkor, amikor azt mondom, hogy meg akartak gyilkolni. Durazzo márkiné a gyilkos. Féltékeny volt...

A vizsgálatot meg kellett indítani. Meg is indították, de mint hogy időközben a tragédia szereplői Olaszországba jöttek, itt fejezték be a vizsgálatot. Mária Cioci otthon is fentartotta vádját. A márkiné, aki Olaszország legelőkelőbb családjaival van rokonságban, tagadta a vádat.

— Annyi igaz, — mondotta, — hogy megkorbácsoltam a kisasszonyt. Eközben történhetett, hogy a fejét kissé megvéreztem.

Az azonban hazugság, mintha a csuklóján az ereket felvágtam volna. Nem is tudnám, hogy kell ezt csinálni!

Arra a kérdésre, miért korbácsolta meg Mária Ciocit, a márkiné így válaszolt:

— Azért kérem, hogy megszabadítsam tőle azt a szegény Alfréd Pitrit... Ez a leány mindenütt üldözte a kapitányt, még Pekingbe is utánament, én tehát a korbáccsal csak azt akartam elérni, hogy — hagyja békében a századost!

A bíróság szakértőket kért meg, mondjanak véleményt arról, melyik állítás felelhet meg a valóságnak.

— Mária Cioci mond igazat és a márkiné hazudik, volt a vélemény.

De ha ez így van, akkor ki vágta fel Mária Cioci ereit? Annak a feltevésnek, hogy ő maga korbáccsal vette el ezt öngyilkossági szándékból, Mária Cioci határozottan ellentmond.

— Miért akartam volna én megválni az élettől? Hiszen szerettem, szerettek, boldog voltam semmi okom sem volt tehát arra, hogy itthagyjam ezt az életet. Ellenkezőleg soha annyi életkedv nem volt bennem, mint azokban a napokban.

Az ankonai bíróság feladata, lesz, hogy világosságot derítsen ebben az izgalmas drámában.

Gummi kabátok

SCHWARZ ADOLF

cégnél 780 Lei

SZÉP NŐ

tesz, bőre üde és bársonysima, szeplői eltűnnek, ha a teljesen ártalmatlan

Midinette arekrómet használja. Beszerezhető

Barna Miklós illatszertárban Str. Regele Ferdinand 2. Discret postal székfűldés

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: A Hattyu.

Szerda: Bohémek opera, Marcus Ritta és Traian N. Grozavescu a wieni Volks-opera tenoristájának felléptével, felemelt helyárrakkal.

Csütörtök: Gül Baba, Somogyi Emmy és Sik Rezső vendégfelléptével, rendes helyárrakkal.

Péntek: Bajazzók és Parasztbecsület Marcus Ritta és Traian N. Grozavescu a wieni Volks-opera tenoristájának felléptével, felemelt helyárrakkal.

Szombat délután: Kis kadet, Somogyi Emmy vendégfelléptével, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Hazudik a muzsikaszó, Somogyi Emmy felléptével.

Vasárnap délután: János Vitéz, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Csárdáskirálynő, Somogyi Emmy és Sik Rezső felléptével, rendes helyárrakkal.

Hétfő: Pillangó kisasszony opera, Marcus Ritta és Grozavescu a wieni Volks-opera tenoristájának felléptével, felemelt helyárrakkal.

A HATTYU

A nagyszerű Molnár darabban volt Jósika Micinek egyik legnagyobb sikere és ugyancsak ma este e kitűnő vígjátékban lép fel Alexandre szerepében. Jósika Micinek ez lesz az utolsó fellépése ebben a szezonban. Az igazgatóság gondos próbák után új szereposztásban elevenítette fel Molnár Ferenc e világsikerű darabját, melynek főszerepeit Kiss Gyula, Benes, Körösi, Radó, Stoll, Galambos, Kornai, Kertész, Mancsi és Szabó Gitta játsszák.

MÁRCUS RITTA ÉS GROZAVESCU VENDEGFELLÉPÉSE

Dacára a nagy melegnek, mégis igen nagy az érdeklődés a heti opera előadások iránt, mely két illusztris vendéggel fog lejátszódni. A szerdai Bohémek előadásán Marcus Ritta — Mimit és Grozavescu Rodolfot énekli. Pénteken a Bajazzókban Marcus Ritta Neddát, Grozavescu Caniót énekli. Hétfőn a Pillangó kisasszonyban Marcus Ritta a címszerepet, Grozavescu pedig Pinkerton hadnagyot énekli. Marcus Ritta e három szerepet a Római Operában énekelte óriási siker mellett. Grozavescu pedig a bécsi Volks operában aratott szenzációs sikereket e három szerepében. Az operák többi szerepeit a társulat kiváló opera együttesétől fogjuk hallani. A Parasztbecsületben Kovács Dezső, Kelmai, Vajda, Pogány Janka és Kovács Kató lépnek fel, kinek ez a szerep legelőkelősebb alakítása. A zenekart mind a három estén Váradi karnagy vezényli.

SOMOGYI EMMY ÉS SIK REZSŐ VENDEGFELLÉPÉSE

E héten három esti és egy délutáni előadásban lép fel a kolozsváriak kedvenc táncos szubrettje Somogyi Emmy. Csütörtökön este a Gül Babában, szombaton délután a Kis kadetban, szombaton este a Hazudik a muzsikaszóban és vasárnap

Casino

TEMESVÁRI SÖR

külön klasszist képvisel

este a Csárdáskirálynőben lép fel. A Gül Babában vendégként fellép még a nagyváradiak dédelgetett művésze Sik Rezső, ki a címszerepet fogja játszani, mely a művésznak feledhetetlen alakítása, vasárnap este a Csárdáskirálynőben fog másodszor fellépni Sik Rezső ez alkalommal Kerekes Ferkót fogja játszani azzal a kedves bohémiával, amellyel eddig is feledhetetlen tette a közönség előtt e nagyszerű alakítását. Ezek az előadások dacára a két vendégművésznek rendes helyáruak. A zenekart ez előadásokon Szatmári karnagy vezényli.

— Délutáni előadások. Szombat délután a rég nem adott Kis kadet operettben lép fel vendégként Somogyi Emmy, akinek csodálatos táncai bámulatba fogják ejteni a közönséget. A kedvelt operett többi főszerepét Erényi Böske, Daka Anna, Gróf László, Hetényi, Madas, Stoll játsszák. Vasárnap délután Kacsóh Pongrácz gyönyörű zenéjű operettje a János Vitéz kerül előadásra, a címszerepben Tolnai Andorral, a többi vezető szerepben T. Pogány Janka, Kovács Kató, Erényi Böske, Békési, Stoll és Madassal. Mindkét előadás mérsékelt helyárrakkal lesz.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Felelős szerkesztő: KATONA DEIA

81

számu szelevény

a Nagyváradai Estilap

irodalmi ajándékára.

Aki 90 egymásután

következő lpból a szel

vényeket kívágja és

összegyűjtve, elismervény ellenében kiadónvatalunkban (Hegedűs Miklós) átadja, részt vesz a Nagyváradai Estilap Irodalmi sorsolásában.

Dombornyomású névjegyeket

monogrammos és szöveges levélpapírokat, PECSÉTBÉLYEGEKET, címkéket stb. stb. gyönyörű kivitelben és izlésesen készít

„Sunfield“

dombor-műnyomda Oradea-Mare, Str. Vlahuta 29. szám

Egy szívtelen asszony halálra kinozta mostoha lánykáját

A Galamb utca népe meg akarta lincselni a gyilkost

Tegnap este hét órakor telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy Bartos Sándor városi szolga Irén nevű 13 esztendőes kisleánya gyanus körülmények között meghalt.

Cserbu kapitány és dr. Barna Ármán, rendőrorvos azonnal megjelentek a Galamb utca 7. számú házban. A ház előtt izgatott, lenyegetőző tömeg verődött össze. Különben sok idegesen kiabáló asszony.

— A mostohája verte egyon — zúgták az emberek. — Őt is agyonverjük!

— Gyalázatos komisz! El kell taposni!...

Cserbu kapitány látta, hogy a fenyegető tömeg lincstre készül.

Felszólította nyugodtan az embereket, hogy távozzanak.

— Nem megyünk! — kiáltották. — Előbb agyonütiük a mostohát.

Vége is karhatalommal kellett a tömeget szétoszlatni.

A rendőri bizottság aztán bement Bartos Sándor lakásába. A szerencsétlen kis lány ott feküdt holtan, kék-zöld testtel. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint a kis áldozat hátán ütéstől származó véraláfutások voltak feltűnő módon észlelhetők. Miután a sérülésekből, a házbeli izgatott előadásából és a tömeg fenyegető hangulatából arra lehetett következtetni, hogy Bartos Irénke nem természetes halállal halt ki, dr. Barna Ármán, rendőrorvos és Cserbu kapitány elrendelték a gyermek hullájának felboncolását. Elrendelte a rendőrség továbbá egyik orvos kihallgatását, akit néhány órával a halál bekövetkezése előtt az elhunyt kis leány mostohája hívott.

A rémregénybe illő eset részletei már a rendőrség előtt vannak. Bartos Sándor városi szolga pár év előtt másodszor is megnősült. Első feleségétől két fia és egy lánya maradt. Pollman Mária, a mostoha nem jó szemmel nézte a gyermekeket és észrevehetően üldözte őket. A szomszédok és a környék lakói valóságos

inkvizícióra emlékeztető kintzásokról

beszélnek. Az egyik kis fiu nemrég halt meg és annak idején, miután halála gyanus körülmények között történt a rendőrség vizsgálatot indított, amely azonban eredménytelen maradt. A gyerekek mostohája tovább folytatta kegyetlenkedését. A ház népe nem egyszer tépte ki kezei közül a kis Irénkét, akit minden különösebb ok nélkül agyba-főbe vert.

Tegnap délután ismét szívtépő jajveszékeltől volt hangos a külvárosi udvar. A gonosz mostoha

rugta-tiporta a kislányt, majd egy hatalmas kővel mellbe vágta.

A selymes szőke hajú gyermek elájult. Eszméletlenül fektült az udvar porában. Orrán száján dőlt a vér. Bartosné meg-

rémült, kezét tördelte, aztán egy veder vízzel próbálta magához téríteni az elalélt gyermeket. Mikor ez nem használt, kétségbeesetten orvosért szalasztott, de

a segítség már későn érkezett.

Bartos Irénke anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt.

Ezeket a tényeket állapította meg a rendőrség az első órákban, de egymásután jelentkeznek a szomszédok, akik vérlázító részleteket beszélnek el a bestiális asszony kegyetlenkedéséről.

Az elkeseredett tömeg hangulatára különben a legjellemzőbb, hogy

az éjjeli órákban ismét megakarták lincselni a gonosz mostohát

és csupán a rendőri karhatalom igénybevételevel lehetett őket visszatartani.

A bünygyi osztály folyosója már a kora reggeli órákban népes. Bekötött fejű asszonyok, munkás emberek jönnek egymás után. Zokognak és átkozódnak egyszerre. A vizsgálatot teljes

eréllyel Starrak kapitány vezeti, hogy ennek a borzalmas bűnténynek összes körülményeit felderítse.

Beszélgünk a rendőrfolyosón a tanukkal. Irítózat. Azt mondják el egyformán, hogy marcangolta az a szörnyű asszony a gyermekeit.

Özvegy Szabó Imréné a Bartos gyerekek nagymamája. Jajveszékeltő öreg nénike.

— Mind a három gyereket magamhoz vettem, mikor a lányom az édes anyjuk meghalt. Az apjuk rimázkodására visszaadtam őket. A mostohájuk átkozta, ütötte őket. Térden állva könyörgtem neki, hogy adja vissza az unokáimat. Kikergetett. A szomszédok folyton jöttek, hogy csináljunk valamit, mert a mostohájuk holtra veri a gyerekeket. Hogy a kis fiu, hogy halt meg arról se jó beszélni. Csak most ezt az egyet legalább adják nekem...

Egyébként kiderül maga az apa is panaszkodott a barátainak, hogy az asszony halálra gyötöri a gyerekeket.

A boldogtalan kis teremtet ma délután boncolják.

Katonatiszt és grófnő szerelmi drámája

— Bécsi tudósítók táviraia. —

Revertara Anna grófnő nemrégiben megismerkedett Dower-tier Rudolf néphadseregbeli kapitánnyal. A kapitány régi katonatiszti család sarja, sok szerencséivel udvarolt a szép arisztokrata leánynak. A grófnő lángoló szerelmét nem titkolta családja előtt, de édesanyja hallani sem akart a viszonyról.

A fiatal szerelmesek tegnap este találkoztak a grófnő Weinburg-gassei lakásán, ahol reggel holtan találták őket. Mindkettőjüknek homlokán golyóütés volt. A kapitány megmerevedett kezében revolver, valószínű, hogy ő lőtte agyon szerelmét, azután önmagát.

A Körösbe fult egy nagyváradai orvosnövendék

Ki ne emlékezne a városi tanácsban elhangzott ama kitűnő megjegyzésre, hogy nincs bölcsebb dolog a szabad Körösben való fürdésnél. Most aztán itt a szabad uszoda első komoly áldozata. Tegnap megrázóan tragikus szerencsétlenség történt. És bizony nem ártana, ha a hatóságok minden eszközzel megakadályoznák a készülő bajokat. A halálos fürdőzés áldozata egy szép jóvőre hivatott, huszonkét éves orvosnövendék, mélyen sujtott családjának egyetlen reménye, minden büszkesége.

Hacker Béla a budapesti tudományegyetem kivételes tehetséges orvosnövendéke szüleinek látogatására a napokban érkezett haza. A rekkenő hőség elől a Körösbe járt fürödni. Barátjával Grósz Sándor orvosnövendékekkel mindennap megjelent az uszodában s tegnap délután is oda indultak. Utközben azonban meggondolták magukat és lesétáltak a régi gáthoz. Ott a vilánytelep közelébe mentek a vízbe, ahol ekkor már száz meg száz ember lubickolt.

A két jó barát uszni

nem tudott és egymást átkarolva taposott a folyó közepe felé. Hacker Béla hirtelen görcsösen megragadta barátját. Grósz nem tudta mi történt. De aztán rémülten vette észre, hogy Hacker elvesztette eszméletét.

Meglepő hírek a nagyváradai színház koncessziója körül

Ma reggel megint váratlan fordulat hirtelen terjedt el a színházi koncesszió ügyében. A Keleti Ujság azt az értesülést közölte Soimescu színházi vezérfelügyelő nyilatkozata alapján, hogy „Gróf László koncesszióját azért kellett visszafartani, mert Parlagi Lajos, akinek elsőbbségi jogai vannak, meggondolta a dolgot és utolsó pillanatban megfolyamodta az engedélyt”. Ilyenformán az a látszat alakult ki, hogy a váradai színház koncessziójának kérdése még nem dőlt el. Sőt ma reggel kolozsvári értesülés azt közölte, hogy Parlagi már meg is kapta az engedélyt, noha Gróf

Grosz segítségért kiáltott, közben szerencsétlen barátja már alá is merült.

A közelben fürdőzők odáse figyeltek Grosz Sándor kiáltozására. Azt hitték, tréfál a két fiatalember.

Néhány pillanat múlva ijedten rebbent össze a szabad uszoda közönsége.

Elkezdték kutatni a Körös medrében az elmerült orvosnövendéket. Negyedórai kutatás után sikerült is ráakadni. A partra vonták, ahol ekkorra már hatalmas tömeg verődött össze.

Meglepetten álltak körül az életelennek látszó testet, de senki sem próbálkozott meg élesztési kísérletek alkalmazásával. Egyik fürdőző végre az uszodába futott, ahonnan

dr. Muntean orvos uszódrezsben rohant a szerencsétlenség színhegyére.

Csakhamar kikerkeztek a mentők is. De már senkisé meg lehetett.

Minden kísérlet hiábavaló volt, a mesterséges légzés semmit sem használt. Hacker Béla anélkül, hogy egy pillanatra visszanyerte volna eszméletét, — meghalt.

A rendőrség részéről Cserbu kapitány és dr. Barna Ármán rendőrorvos jelentek meg a tragikus fürdés színhelyén. A fulladás következtében beállott halál konstataáltak. Megjelentek nemsokára a tragikus sorsu áldozat megrendült szülei is. Leírhatatlan jelenetek következtek. A szülők aztán szerencsétlenül járt gyermekük holttestét elszállították Hármasszék 6. szám alatti lakásukra. A bánatba borult család iránt osztatlan a részvét.

Erdélyi írók a magyar Nemzeti Színházban

— Budapesti tudósítók táviraia —

Dr. Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatója, Hevesi Sándorral, a budapesti Nemzeti Színház igazgatójával megállapodott, hogy évenként négy erdélyi szerző darabját fogják bemutatni Budapesten.

László megkezdte a szervezkedést a színeszegesület felhívása alapján.

Beszéltünk ma telefonon dr. Janovics Jenővel. Kijelentette, hogy semmi alapot sem tud a dologról. A Keleti Ujság-ból értesül a meglepő hírről.

Parlagi Lajos hangszóvotottan kijelentette ma az Estilap munkatársa előtt, hogy egy szó sem az egész híradásból. A koncessziót nem kapta meg.

Gróf László pedig közölte, hogy folytatja a szervezkedést s ma délből zárult le a szerződés tételekre vonatkozó ajánlatok határideje.

Nagyvárad város vízvezetési és csatornázási üzemének igazgatója és főosztályvezetője.

Felhívás

Nagyvárad város vízvezetési és csatornázási üzemének igazgatója újból felhívja a vízvezeték közönséget, hogy a vízvezeték zavarait csak a legszükségesebb mértékben vegye igénybe, tartózkodjék minden vízparlástól és rendezéseit állandóan tartsa jókarral. A vízvezeték vizét kerti öntözésére csak öntözőrendszerrel látott kánnakkal szabad igénybe venni, tömlőkkel sem kerti ültetvényeket, sem udvari tereket locsolni nem szabad. Saját érdekében kérjük a közönséget, hogy igazgatóságot ellenőrző munkájában támogatni szíveskedjék, mert a magasabbban fekvő házak és városrészek a vízparlás folytán még ivóvízhez sem juthatnak. Különösen kérjük a közönséget, hogy a reggeli és esteli órákban a locsolásokat a legszükségesebb mértékben gyakorolja, mert tapasztalatunk szerint ezek a locsolások vonják el a legtöbb vizet a vízvezeték felől. Az igazgatóság eme rendelkezéseket a legszigorúbban ellenőriztetni fogja és a szolgálat érdekében minden telket és házat, ahol a szükséges vízfogyasztás, vagy a zavarok mutatkoznak, a vízvezeték hálózattól el fogjuk zárni.

Oradea-Mare 1923 július 17.

Kőszeghy József
director executiv**ASZÓDI**

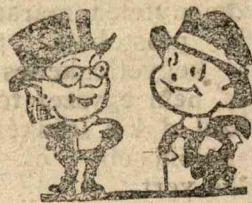
8 féle zamatu pörkölt kávéja
izre és zamatra utánozhatatlan
Kapható kizárólag Sas-palota
fűszer- és csamege üzletében.

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hancserekarok, függönyök, hálósobák nagy választékban. Wertheim-kassza minden nagyságban le szállított árak mellett.

Beck és Benjámin

Strada Cogălniceanu (Váradi Zsigmond)-u. 11. Telefon 170

Hallotta?

24 óra alatt
vizumoz a
Hegedüs
Hirlapiroda

Telefon 13-01

Apróhirdetések**LAKÁS**

SZOBÁT, konyhát lelépéssel keresek. Cim Hegedüs hirlapirodában. 270

KÉTSZOBÁS lakásomat elcserélném kétszoba konyhával. Cim Hegedüs hirlapirodában.

ALKALMAZÁS

BORBÉLY segéd csak jó munkás kerestetik. Palyaudvar. 397

DAJKOVITS fényképészeti műtermébe azonnali belépésre egy segéd kerestetik. 400

HÖLGYFODRÁSNŐ magas fizetéssel azonnal beléphet Zalder és Bajtay, Szent László (Körös) utca 3. szám. 398

FEHÉRNEMŰ varrónő fehérnemű varrást vállal háznál is olcsón. Cim: Rotterné, Berkovits Ferenc-utca 1. sz. 487

FEHÉRNEMŰ varrónő házhoz ajánlkozik. Róth Frida, Baros-utca 1. 422

ÜGYES mindenest keres Lőrinc, Alexandri (Teleki) utca 51. 408

LAKATOS tanulókat magas fizetéssel felvesszünk. Halász Testvérek, Cuza Voda (Szacsavay) utca 17. 411

SZOBALÉNY felvétetik. Viktória (Kolozsvári) utca 47. 409

JOBB német leányt 3 éves kisleány mellé keresek azonnal. Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. I. em. ajtó 19. 410

FÜSZER gyarmatár kereskedő segéd állást keres. Rubin, Cuza Voda (Szacsavay) utca 34. 419

RUHAVARRÁST olcsón és jutányosan vállalkozok lakásomon. Cim: Hegedüs hirlapirodában. 420

PERFEKT saldakontista, ki az összes irodai munkában teljes jártassággal bír, állását mielőbb változtatná. Cimeket a Hegedüs hirlapirodába kér. 417

2 ügyes manikűrös kisasszony jó fizetéssel felvétetik. Vlahuta (Szent János) utca „Fortuna” manikűr üzletben. 418

ÜGYES fiúk, leányok 100-tól 200 lelig heti fizetéssel és magas jutalékokkal újságárúsításra felvétetnek „Ellenzék” kiadóhivatalában, Ferdinánd király (Rákóczi) utca 20. 414

HIVATALSZOLGA jó bizonyítványokkal felvétetik. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 413

EGY intelligens fiatal özvegy asszony, ki a főzésben, varrásban és a ház összes teendőiben járatos, házvezetőnőnek ajánlkozik magános urhoz. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 424

ADÁS-VÉTEL

SZEKER hídmerleg jókarban levő eladó. Megtekinthető Jenei fatelep, Sándor-utca 16., telefon 17-43. 387

ELADÓ fehér gyermekkosci egészen új, fehér előszoba fal, Bossché és egy Fáy akt, fehér és fekete kőcsag. Egy eredeti indiai ezüst sál. Egy utcai bőrdő pléd és perzsa függönyök, egy bronz óra. Ferdinánd király (Rákóczi) utca 30. jobbra, Szász. 350

EGY kitűnő fémszerkezetű zongora sürgősen eladó. Cim Hegedüs hirlapiroda. 225

ELADÓK goblein kelim riseliő bőre festett és batikolt montirozatlan diványpárnák. Kisebb és nagyobb kötött terítők és motívok, filé csipkék és motívok, arany terítők. Matyó himzésű sálak és falvédők, egy barna kötött kerimbó kép. Ferdinánd király (Rákóczi) utca 30. jobbra, Szász. 349

Egyes öltöny SZÖVETEKBŐL NAGY MARADÉK VÁSÁR melyen leszálított árban
SZÉKELY

pesztóruházában Sír. Avram J. (Kossuth-utca) 5. sz. em.

ELADÓ Arganam szőnyegek 2 és 3 m. Perzsa és szmirna szőnyegek, átvettők, nagyon szép szalon takarók. Bagaria barna 43-as és egy fekete 42-es fekete cipő. Női lakk és antilop 37-es. Ferdinánd király (Rákóczi) utca 30. jobbra, Szász. 348

HASZNÁLT másoló könyveket keres Sunfield, Vlahuta (Szent János) ucca 29.

IRÓASZTALOK, politúros fekete és világos tölgyfa eladók Dandé, Alexandri (Teleki) utca 49. szám. 393

SZÖLLŐSGAZDÁK figyelmébe. Gyümölcs szállítására kiválóan alkalmas egy lóra való könnyű szekér eladó. Zsiga Miklós (Lukács György) utca 13. 407

ELADÓ helyben cca 600 hl. prima használt töltőképes boros hordó 150 literrel 700 literig. Érdeklődni: Rothbort Nándornál, Vlahuta (Szent János) utca 72. 423

PALISANDER ebédlő eladó. Cimet kérek a Hegedüs hirlapirodába leadni. 421

JÉGSZEKERÉNY 2 ajtós keveset használt eladó. Steiner, Ferdinánd király (Rákóczi) utca 23. 415

SZERDÁN három órákor eladó lesz szalon garnitúra, konzul tükör, nagy szőnyeg. Vitéz-utca 30. 414

KÜLÖNFÉLÉK

PLISSÉ és gouvre munkák olcsón és jól készülnek. Alexandri (Teleki) utca 22. szám. Ny

URI háznál elsőrendű házikoszt kaplato kihordásra is. Cuza Voda (Szacsavay) utca 36., ajtó 3. 4124

ELADÓK

Dörögös-oldalon 9 kat. hold, 3 szobás lakás 220 ezer leiert. Hering-oldalon egy és fél katasztrális szőlő, felszerelt borház 65 ezer lei, két k. hold, 2 szobás cserepes ház 120 ezer. Érmelléken üzlet, ház, 40 év óta fennáll, elfoglalható 4 szobás lakás, trafik, ital, 600 ezer lei, Szaladobágy határában 9 k. hold szántó, veteményes, gyümölcsös, forráskút, 200 ezer lei. Jobb helyen modern 2 parkettes szoba, fürdő mellékhelyiség. Van több 1 szobás és 2 szobás lakás. Váradi Zsigmond-utcán magánház, elfoglalható lakással, 180 ezer lei. Magyar-utcán új ház 200 ezer lei. Körös-utcán 200 ezer leiert. Van még 450 ház bejelentve, 75 ezer leiertől 2 millióig, 1-1 hold szőlőtől 35 holdig. Vannak üzletek, lakások stb. Ha lakását, házát, szőlőjét, bármit eladni, kiadni, cserélni akar, forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan mindent elintézek.

WEISZ GIZI közvetítő irodája
Nyomda-utca 4. (Szent László-u. sarok)**Makulatura papír**

15 métermázsja

különként 8 leiert
nagyban és kicsinyben kapható a**Hegedüs Hirlapirodában**Mészárosoknak és henteseknek
kiválóan alkalmasMinden
kotta
megvan a**HEGEDÜS
HIRLAPIRODA**zenemű-
osztá-
lyánHirdessen
a villamos
kocsikbanAz egész város állan-
dóan látja hirdetésétKitűnő világvárosi
reklámeszköz!Hirdetéselt
felveszi a
Hegedüs Hirlapiroda**Eladó**egy rézdiszítéses fehér vas-
ágy, 1 drb réz éjjeli szek-
rény, 1 drb rézmozsdó, 1 drb
cselédágy, 1 drb álló íróasz-
tal, 1 drb vízvezeték kut-
állvány, 1 drb fürdőkád, 1 db
tyukketrec vasból, 1 váróte-
rembe való hajlított kanapé
matracok, sodronyok és
egy elsőrendű hencser.**Tonk Emil** Körös-utca 32.**Perzsa szőnyeg** gyönyörű mintával, legjobb minőségű. 3x4 méter, 12 személyes evő-
eszköz és valódi ezüst díszár-
gyak bizományi áru sürgősen
eladó **Sternbergnél**
Szt László-tér 2. Telefon 13-45

Sonnenfeld Adolf r. t. Nagyvárad.